

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **J. K.**, zastoupen Mgr. Petrem Vlachem, advokátem se sídlem náměstí Republiky 2, Plzeň, proti žalovanému: **Celní ředitelství Plzeň**, se sídlem Ant. Uxy 11, Plzeň, o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 8. 2007 čj. 8368-04/07-1601-21, čj. 8368-05/07-1601-21, čj. 8368-09/07-1601-21, čj. 8368-10/07-1601-21, čj. 8368-11/07-1601-21, čj. 8368-13/07-1601-21 a čj. 8368-14/07-1601-21, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 9. 2008, čj. 57 Ca 94/2007 - 60,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 9. 2008, čj. 57 Ca 94/2007 - 60, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) shora uvedený rozsudek Krajského soudu v Plzni, kterým byly zamítnuty žaloby na zrušení rozhodnutí Celního ředitelství Plzeň (dále též „žalovaný“) označených v záhlaví tohoto rozsudku. Rozhodnutími žalovaného byla zamítnuta odvolání stěžovatele proti platebním výměrům Celního úřadu v Tachově (dále též „celní úřad“) ze dne 11. 5. 2007, kterými bylo stěžovateli vyměřeno clo a daň z přidané hodnoty. Celní dluh vznikl v souvislosti s nezákonným dovozem zboží (vykázaného jako kosmetický líh - 96 % etylalkohol

denaturovaný, ve skutečnosti se však jednalo o nedenaturovaný 96 % etylalkohol) v lednu a únoru 1998, které bylo propuštěno na základě fiktivních dokladů do režimu přímého tranzitu, následně však bylo ponecháno na území České republiky bez celního projednání. V souvislosti s tímto případem byl stěžovatel rovněž pravomocně odsouzen Krajským soudem v Plzni.

[2] Stěžovatel v žalobě opakoval námitku promlčení celního dluhu (uplatněnou již v rámci odvolání v celním řízení), když tvrdil, že žalovaný aplikoval na daný případ nesprávnou právní normu, totiž normu, která nebyla s ohledem na intertemporální pravidla na jeho případ vůbec aplikovatelná. Krajský soud se se stěžovatelovou námitkou neztotožnil, když dospěl k závěru, že stěžovatel zpochybňuje aplikaci ustanovení, které na jeho případ v zatímní procesní fázi vůbec nedopadá (promlčení práva vymáhat nedoplatek cla ve smyslu § 282 celního zákona, kteréžto ustanovení nabývá významu teprve ve fázi placení, resp. vymáhání celního dluhu).

II.

[3] Stěžovatel ve své kasační stížnosti tvrdí, že ji podává z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Stěžovatel nejprve upozorňuje, že platební výměry byly vydány 9 roků od dovozu zboží, pročez opakovaně argumentoval promlčením celních nároků. Krajský soud nesprávně vycházel ve svém rozhodnutí ze znění celního zákona, které nebylo účinné ani ke dni dovozu v roce 1998, ani ke dni rozhodování žalovaného v roce 2007. Stěžovatel polemizuje s interpretací § 268 odst. 4 celního zákona krajským soudem. Krajský soud měl námitku promlčení posuzovat zvlášť k dani z přidané hodnoty a zvlášť ke clu. Ve vztahu k dani z přidané hodnoty je lhůta pro vyměření daně prekluzivní a je stanovena zákonem č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Přinejmenším právo vymáhat daň je proto prekludované, neboť relevantní právní úprava řešila v § 282 odst. 1 celního zákona jen promlčení vymáhat nedoplatky cla. Stěžovatel zpochybňuje aplikaci čl. 221 odst. 4 Celního kodexu Společenství, neboť v roce 1998 tento právní předpis ještě nebyl v České republice aplikovatelný. Není možno ani aplikovat § 268 odst. 4 celního zákona, neboť toto ustanovení bylo do zákona vloženo teprve zákonem č. 1/2002 Sb. a zákonem č. 187/2004 Sb. bylo zrušeno, tedy nebylo platné ani v době dovozu zboží, ani v době rozhodování žalovaného. S ohledem na uvedené stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil.

[4] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III.

[5] Kasační stížnost je důvodná.

[6] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou, zda nejsou dány důvody nezákonnosti rozhodnutí krajského soudu, ke kterým by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.). Přitom dospěl k závěru, že rozsudek soudu je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, čímž je dán důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[7] Krajský soud ve svém rozsudku správně uvádí, že žalobní bod namítající promlčení práva státu vybrat vyměřené clo musí být neúspěšný v situaci, kdy žalobou bylo napadeno rozhodnutí žalovaného (resp. celního úřadu), kterým bylo clo teprve vyměřeno. K tomu je nutno dodat, že po vzniku celního dluhu, jehož přesný okamžik je třeba určit dle příslušných ustanovení celního zákona, dochází nejprve k jeho vyměření, až poté lze přistoupit k jeho vybrání, resp. vymáhání. Jedná se tedy o dva odlišné konsekventní úkony a časové okamžiky.

[8] Stěžovatel v žalobách uvedl, že napadá rozhodnutí žalovaného z toho důvodu, že žalovaný posuzoval otázku promlčení dle § 282 odst. 1 celního zákona ve znění od 1. 7. 2002, ačkoliv rozhodná skutečnost nastala v lednu a únoru roku 1998. Krajský soud vyšel z doslovného znění tohoto žalobního bodu a zabýval se toliko otázkou promlčení práva státu vybrat a vymáhat clo. Tímto formalistickým výkladem však soud zkrátil žalobce na jeho právech. Výše reprodukováný žalobní bod je totiž nutno interpretovat v kontextu celého případu, tedy že stěžovatel namítal, že vydání předmětných rozhodnutí brání uplynutí zákonem stanovené lhůty. Je nerozhodné, že stěžovatel výslovně odkázal na § 282 celního zákona upravující promlčecí lhůtu týkající se práva vybrat a vymáhat clo (zahrnující jak clo samotné, tak i DPH, dále jen „clo“), ačkoliv v daném případě se může jednat pouze o prekluzivní lhůtu pro vyměření cla.

[9] Krajský soud měl především přihlédnout k tomu, že žalobou napadená rozhodnutí souvisí s vyměřením cla, nejedná se o úkony týkající se jeho vymáhání. Dále měl zohlednit, že stejné konfuze se dopustil sám žalovaný ve svých rozhodnutích, v nichž v rámci velmi dlouhého výčtu ustanovení celního zákona a jiných právních předpisů na straně 5 cituje § 282 odst. 1 a 2 celního zákona a v této spojitosti též § 268 odst. 4 celního zákona. Citace § 282 celního zákona je ze strany žalovaného nemístná, neboť jeho rozhodnutí se nikterak nedotýkají vybírání či vymáhání cla. Je proto zjevné, že i odůvodnění rozhodnutí žalovaného do jisté míry směřuje ustanovení týkající se práva clo vyměřit a práva clo vybrat a vymáhat, místo aby je důsledně od sebe oddělovalo.

[10] Stěžovatel v žalobě jasně uvedl, že rozhodnutí napadá z důvodu promlčení, tedy v důsledku uplynutí času. Krajský soud, který zná právo (*iura novit curia*), nebyl vázán podřazením tohoto žalobního bodu pod § 282 celního zákona. Napadeným rozsudkem byl žalobě protismyslně přikládán důvod, který s ohledem na stádium celního řízení ještě nebylo lze uplatnit. Stejně tak nebyl krajský soud vázán právním hodnocením lhůty pro vyměření cla jako promlčení, byť se v daném případě jedná o prekluzi. Nadto zastoupení soudem ustanoveným zástupcem v tomto případě, jak ostatně vyplývá z listu č. 56 soudního spisu, zůstalo pouze ve fiktivní rovině. To je zřejmé i z rozsudku krajského soudu, kterým nebyla právnímu zástupci stěžovatele přiznána náhrada za právní zastoupení, neboť stěžovateli neposkytl žádný úkon právní služby.

[11] Krajský soud se tedy měl ve svém rozsudku zabývat otázkou, zda nedošlo k prekluzi práva vyměřit clo (včetně DPH) a zda žalovaný na tuto otázku aplikoval správný právní předpis (ve správném znění). Z odůvodnění rozsudku krajského soudu však vyplývá, že se tímto žalobním bodem nezabýval, nepřezkoumal k tomuto bodu rozhodnutí žalovaného, čímž zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů (srov. rozsudky NSS ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004 - 73, ze dne 1. 6. 2005, čj. 2 Azs 391/2004 - 62, ze dne 8. 4. 2004, čj. 4 Azs 27/2004 - 74, všechny na www.nssoud.cz). Jelikož jediným řádně uplatněným žalobním bodem v žalobě byla námitka prekluze práva vyměřit clo, kterým se však krajský soud vůbec nezabýval, nemohl Nejvyšší správní soud přikročit k posouzení námitek uplatněných v kasační stížnosti.

[12] Nad rámec důvodů rozhodnutí cítí Nejvyšší správní soud povinnost zdůraznit, že důvěru v soudy a efektivitu ochrany práv, kterou poskytují, neposiluje ani skutečnost, že totožná formulace žalobních bodů je dvěma senáty téhož krajského soudu vykládána zcela odlišně. Senát 57 Ca vyložil žalobní bod ryze formalisticky a konstatoval, že tato obrana již a priori nemůže být úspěšná. Senát 30 Ca naproti tomu správně odmítl formalistickou interpretaci žalobního bodu stěžovatele a provedl interpretaci kontextuální: ve svém rozsudku ze dne 31. 10. 2008, čj. 30 Ca 93/2007 - 76, který má zdejší soud k dispozici v souvislosti s projednáváním této věci vedené pod sp. zn. 1 Afs 15/2009, se meritorně vypořádal s otázkou prekluze práva vyměřit clo. V posléze zmíněné věci sice proběhlo před krajským soudem ústní jednání, avšak jak vyplývá z vyjádření právního zástupce stěžovatele, nebyla při něm uvedena na pravou míru problematická formulace žalobního bodu a ani krajský soud se při interpretaci žalobního bodu neodvolal na přednes právního zástupce stěžovatele při ústním jednání.

IV.

[13] S ohledem na výše uvedené zrušil Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm se krajský soud, jsa vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.), vypořádá s žalobním bodem, dle něhož došlo k prekluzi práva vyměřit clo (včetně DPH), přičemž žalovaný posuzoval tuto otázku dle neúčinného znění celního zákona. Krajský soud proto především určí, které právní normy týkající se lhůt pro vyměření cla (včetně DPH), resp. prekluze práva vyměřit clo, je třeba na posuzovaný případ použít, výslovně taktéž uvede, z jakého časového znění těchto norem vychází. V neposlední řadě rozhodne též o náhradě nákladů tohoto řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. února 2009

Baxa

JUDr. Josef
předseda senátu